

31.10.2023

5-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Як пов'язані історія і простір.

Мета уроку: формувати знання про історичний простір, історичну карту; формувати історичну свідомість; розвивати елементарні вміння роботи з історичною картою та читацькі навички шляхом роботи з текстом підручника; прищеплювати відчуття причетності до минулого України, бажання більше дізнатися про нього.

Актуалізація опорних знань

Тест-контроль

1. Якими цифрами позначають століття ?

А) арабськими Б) римськими В) англійськими Г) китайськими

2. У якому столітті народився Т.Г.Шевченко, якщо рік його народження 1814 :

А) XX століття Б) XIX століття В) XVI століття Г) V століття

3. 100 років – це століття, а 1000 років – це...

А) Календар Б) Ера В) Доба Г) Тисячоліття

4. Послідовний список днів усього року з поділом на місяці та тижні – це...

А) Рік Б) Календар В) Літочислення Г) Хронологія

5. Наука про час -це

6. Співвіднесіть рік та століття

1709 рік	XX століття
1648 рік	XVII століття
1241 рік	XIII століття
2000 рік	XVIII століття

Мотивація навчальної діяльності

Відгадай загадку:

Море є – плавати не можна, дороги є – їхати не можна, земля є – пахати не можна. Що це?

Бесіда

1. Як на вашу думку, навіщо нам в житті карта?

2. За яких обставин ми звертаємось до карти?

Відтоді як люди почали пізнавати навколишній світ і подорожувати, вони намагались відтворити простір, який бачили у вигляді малюнків чи схеми. Так з'явилися карти. Історію називають подорожжю не лише в часі, а й у просторі. Відтоді, як люди почали пізнавати світ, подорожувати, вони прагнули відтворити простір, який побачили, у вигляді малюнка. Так з'явилися карти. Карти спочатку були недосконалими, тож мандрувати за їхньою допомогою було складно. Сьогодні ми маємо у своєму розпорядженні знімки планети з космосу. Тому цікаво розглядати стародавні карти, на яких світ зображено як один острів, що омивається океаном.



Вивчення нового матеріалу

Робота з поняттями

Запишіть та запам'ятайте визначення:

Карта (від нім. karte — оригінал, від грец. chartes — лист або сувій папірусу) — зменшене зображення на площині земної поверхні або її частини.

Історична карта — зображення історичних подій на географічній карті.

Легенда карти — умовні позначення до карти.

Карти бувають:

- Адміністративні- на яких позначають сучасні держави та їхні кордони.
- Синоптичні- на основі яких складають прогнози погоди.
- Географічні- за допомогою яких ми ознайомлюємося з природними умовами, корисними копалинами, розвитком транспорту.

- Історичні - кожна історична подія, крім дати, має місце, де вона відбулася, і може бути позначена на карті.

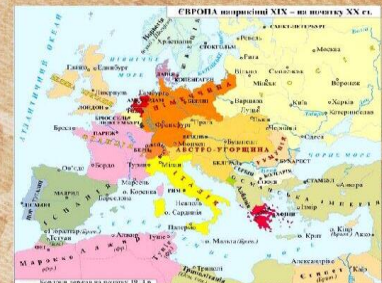
Карта — зображення території земної поверхні, що побудоване в певному масштабі та виконане за допомогою умовних знаків



Адміністративна карта



Історико-етнографічна карта



Політична карта

Мета історичної карти — за допомогою умовних позначень і художніх значків відобразити історичні події.

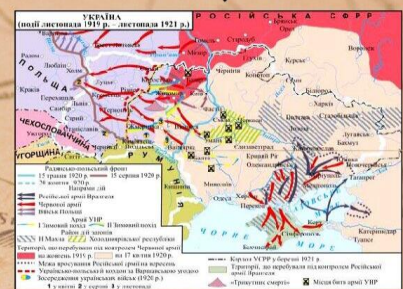
Синоптична карта



Економічна карта



Історична карта



Історична карта — карта, що відображає події, які відбувалися на конкретній території в конкретний час.

Хвилинка відпочинку (руханка)

<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

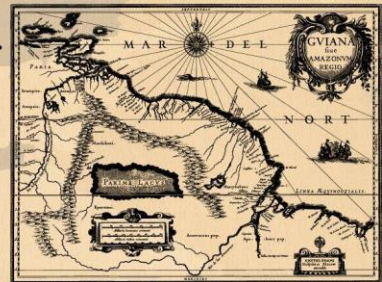
Діємо: практичні завдання

Правила роботи з контурною картою

Контурні карти — карти, що фіксують контури географічних об'єктів.

Працювати з контурною картою варто за такою послідовністю:

- занотуй завдання, яке потрібно виконати (на деяких контурних картах вони вже надруковані);
- знайди потрібний шаблон контурної карти;
- створи легенду (запропонуй свої умовні позначки);
- перенеси умовні позначки на площину карти.



1. Заповнюйте контурну карту після вдумливого вивчення конспекту та відповідного параграфа підручника.
2. Записи на карті виконуйте акуратно, розбірливо.
3. У відведеному місці вкажіть умовні позначення, якими ви будете користуватися під час виконання завдань.
4. Виконуйте завдання на контурній карті послідовно. Позначте кордони держав, їхні столиці, потім назви важливих географічних об'єктів — річок, морів, міст, де відбувалися історичні події.
5. Наприкінці ще раз перевірте правильність заповнення контурної карти — назву карти, легенду, умовні позначення.

Карта

Назва карти

Легенда
карти

Умовні
позначення



Умовні позначення



За кольорами відрізняють територію різних держав.



Стрілками позначають рух військ, переселення племен.



Столиця держави.



Звичайні міста.

Умовні позначення



Місце і рік битви.



Кордони держав.



Території, що перейшли від однієї держави до іншої.

ПОДІЛЛЯ
СКІФИ
РУСЬ

Назва країн, народів, племен, географічних регіонів.

З історичною картою краще працювати послідовно:

- **ознайомся з її назвою** (переконайся, що саме ця карта тобі потрібна);
- **вивчи легенду карти** (завдяки цьому стане зрозуміло, про які факти вона повідомляє);
- **визнач географічне розташування потрібного історичного об'єкта** (опиши, які географічні об'єкти розташовані біля нього);
- **ознайомся з масштабом карти** (за потреби вирахувати справжні величини на карті: площі держав, відстані походів, протяжність торгових шляхів тощо).



Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

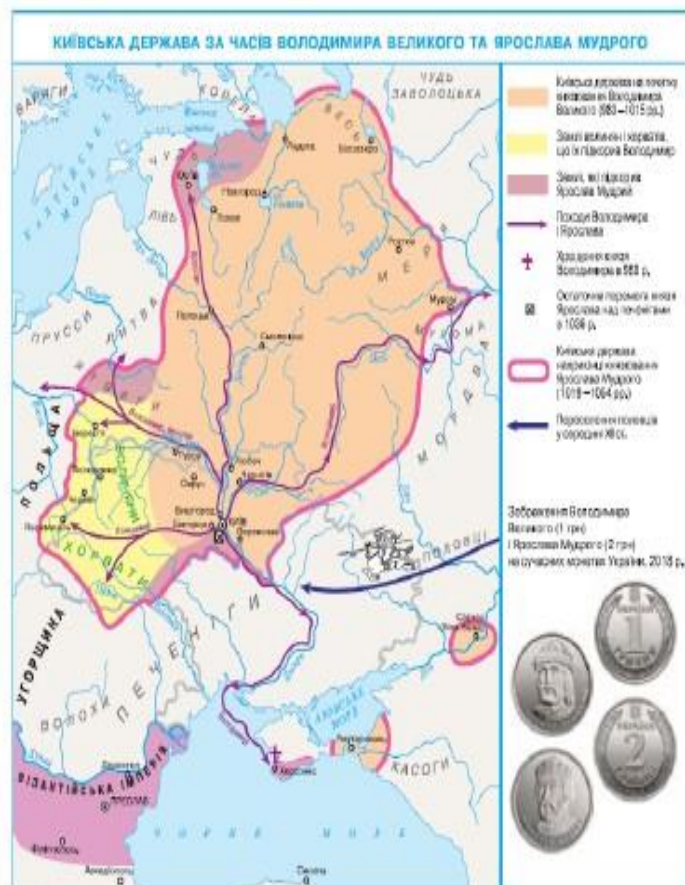
- Яке значення для вивчення історії мають карти?
- Які особливості контурних карт ви знаєте?
- Які знання і вміння потрібні для укладання історичної карти?
- Як на картах позначають історію?

Практична робота

Розгляньте карту на ст. 70 та виконайте завдання.

1. Уважно прочитайте назву карти.
2. Розшифруйте легенду карти.
3. Дайте відповіді на запитання до карти:

- 1) Назвіть столицю Київської держави; історичних діячів, діяльність яких ілюструє карта.
- 2) Як на карті відображено зміни території держави?
- 3) У якому місті відбулося хрещення князя Володимира?
- 4) Назвіть сусідні Київській державі народи і держави. З якими сусідами відбувалися військові сутички?
4. Зробіть висновки: про що вдалося дізнатися за картою, з якою ви працюєте.



Перегляньте відео: <https://youtu.be/7m1UnvXmHUE?si=k2LcCg6XTE7VDoM4>

Домашнє завдання:

- Прочитайте §12 у підручнику за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1nzOqG1ev1LXMa4XDZdWBgbUIQIdYx7WO/view>
- Розгляньте карту, дайте письмові відповіді на запитання:
 1. З якими країнами на Сході, Заході, Півночі та Півдні межує Україна?
 2. У якій області ти проживаєш? Назви населений пункт.
 3. З якими областями межує твоя область?
 4. Вкажіть місця України, які ви хотіли б відвідати.

